

**SZAKMAI BESZÁMOLÓ TANULMÁNYÚTRÓL
BRÜSSZEL, VAD ERNYŐSZERVEZET
2009. 09. 16-18.**

A MADÁSZSZ (Magyar Drogprevenció és Ártalomcsökkentő Szervezetek Szövetsége) és MADRISZ (Magyar Drogterápiás Intézetek Szövetsége) közös, a TÁMOP finanszírozásával megvalósuló projektje keretében nemzetközi tanulmányúton vettünk részt Brüsszelben 2009. 09. 16-18. között. A tanulmányút célja a nemzetközi együttműködési formák, módszerek, technikák, jó gyakorlatok megismerése volt, különös tekintettel a civil-szakmai szervezetek összefogása és érdekérvényesítése gyakorlatának megismerésére, és lehetséges civil-szakmai stratégiai együttműködések tanulmányozására.

Interneten történő kutakodás, majd e-mailen való kommunikációt követően a projekt szempontjából egyik legmegfelelőbb ernyőszervezetnek a VAD (Alkohol és Egyéb drogproblémák Szövetsége) nevű belga ernyőszervezet bizonyult.

A VAD vezetőjével (Marijs Geirnaert) egy közel három órás interjút készítettünk. A beszélgetés elején bemutattuk a MADÁSZSZ, MADRISZ ernyőszervezeteket, majd ismertettük a projektet, a projekt főbb tevékenységeit, céljait. Ezt követően egy vezérfonal (kérdéssor) mentén terveztünk haladni, amelyet előzetesen e-mail-en is megküldtünk, azonban az interjúalany kérdés nélkül is beszélt, egy hosszabb előadást tartott a VAD céljáról, küldetéséről, működési mechanizmusáról. Az előadást megszakítva az adott témához kapcsolódóan tettük fel a vezérfonalban is szereplő illetve a spontán módon keletkező kérdéseket.

Az interjú során az alábbiakat tudtuk meg.

A VAD egy olyan civil-szakmai szervezet, melynek főtevékenységeit – az ngo függetlenség megtartása mellett – állami finanszírozással végzi, s amely így módon a flamand kormány partnerintézménye. E minőségében a prevenció, kezelés-ellátás, valamint ártalomcsökkentés területein tevékenykedő szervezeteket, intézményeket, kórházakat fogja össze, valamint szakmai fejlesztési programokat, minőségirányítási és fejlesztési projekteket valósít meg. Összesen 72 tagszervezete van, és 40 alkalmazott dolgozik a szervezetnél.

A VAD a következő célokat tűzte ki:

- az alkohol és drogprobléma kezelését;
- a potenciális partnerekkel egy hálózatszerű együttműködés kiépítését;
- az alkohol és drogproblémával kapcsolatos tudományos munka támogatását.

Ezen célok megvalósítása érdekében a VAD az alábbi tevékenységeket látja el:

- A prevenció (iskola, szabadidő eltöltés, munkahely stb. színtereken), valamint a kezelés-ellátás és ártalomcsökkentés területén alkalmazott különböző módszereket hangolja össze.
- A prevenció, kezelés-ellátás és ártalomcsökkentés területén tevékenykedő szervezetek számára
 - tréningeket szervez;
 - módszertani konzultációs lehetőséget biztosít;
 - workshopokat szervez tapasztalatmegosztás, új módszerek ismertetése céljából.
- A prevenció, kezelés-ellátás és ártalomcsökkentés területén tevékenykedő szervezeteket motiválja a hálózatszerű együttműködésre.
 - Kutatásokat kezdeményez, rendel meg, amelyeket egyetemek, kutatóközpontok bonyolítanak le.
 - Telefonos segítségnyújtást biztosít az alkohol és egyéb drogproblémákkal küzdők számára.
 - Információs anyagokat biztosít (könyvtár; kiadvány füzet az ernyőszervezetek elérhetőségéről, tevékenységéről; szóróanyagok; poszterek; oktatói segédanyagok, honlap stb.).
 - Kommunikációs és képviseleti tevékenységet folytat: javaslatokat tesz, ajánlásokat fogalmaz meg a politikai döntéshozók számára.

Ezen tevékenységeket a VAD az alábbi célcsoportok körében látja el:

- kormányzat, politikusok;
- média;
- alkohol és drogprobléma területen dolgozók;
- általános populáció.

A VAD tehát egy olyan ernyőszervezet, amely nem csak a civilek, hanem az állami szervezetek hálózatszerű együttműködésére törekszik, mindemellett szolgáltatásokat nyújt. Továbbá javaslatokat tesz, és ajánlásokat fogalmaz meg a politikai döntéshozók számára, azonban erőteljes lobbytevékenységet nem folytat, tekintettel arra, hogy a flamand kormányzat háttérintézménye, azaz jellemzően a kormány megrendelése szerint működik.

A VAD vezetőjének elmondása szerint nehezen lehet a szervezeteket hálózatszerű együttműködésre motiválni. (Az összes állami és non-profit szervezet hálózatszerű együttműködésére törekszenek, azaz nem folytatnak kimondottan civil összefogás aktivitást.) Workshopok, tréningek szervezésével tudják leginkább vonzóbbá tenni a hálózatszerű együttműködést.

A VAD honlapon nem működtetnek hálózati fórumot, vagyis a szervezeteknek elektronikus úton nincs lehetőségük a tapasztalatok megosztására, javaslatok megfogalmazására, illetve szakmai és szervezeti működési problémák orvoslására.

Nincs civil stratégiájuk, és a VAD vezetője nem is ismer olyan szervezetet, melynek lenne akár Belgiumban vagy Európában. De nagyon jónak találja, hogy Magyarországon van ilyen kezdeményezés. Arra a kérdésre, hogy mi lehet egy egységes stratégia lehetséges céljai, küldetése, víziója, számos hasznos tanácsot és javaslatot fogalmazott meg.

A tanulmányút egyrészt hasznosnak bizonyult, ugyanis láthattuk, hogy Európa fővárosában is hasonló helyzet tapasztalható, mint Magyarországon, ugyanúgy gyermekcipőben jár a szervezetek hálózatszerű együttműködése, és jellemzően nem rendelkeznek civil stratégiával. Sőt Magyarország előbbre van a tekintetben, hogy legalább kezdeményezés indult el egy civil stratégia kidolgozására, illetve a honlapon történő hálózati fórum működtetésére. A tanulmányút másrészt kevésbé volt hasznos, ugyanis egy olyan ernyőszervezettel interjúztunk, melynek az elsődleges tevékenysége nem az érdekérvényesítés, és még soha nem dolgozott ki civil stratégiát, annak ellenére, hogy az előzetes információk, és kommunikáció során épp az ellenkezője derült ki a VAD nevű szervezetről.